

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**przeprowadzonej w dniach 7 – 8 lutego 2017 r. na kierunku *prawo*
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego
na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim**

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Wrzosek – członek PKA,

członkowie:

- 1. dr hab. Tadeusz Stanisławski – ekspert PKA,**
- 2. dr hab. Tadeusz Biernat – ekspert PKA,**
- 3. Artur Gawryszewski – ekspert PKA ds. wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia,**
- 4. Tomasz Kocoł – ekspert PKA ds. studenckich.**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *prawo* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. W wyniku poprzedniej oceny przeprowadzonej w 2011 r. sformułowano zalecenia dotyczące koncepcji kształcenia i jej realizacji, systemu opieki naukowej i dydaktycznej, efektów kształcenia oraz wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Wszystkie sformułowane zalecenia zostały przez Uczelnię, uwzględnione, a przede wszystkim punktacja ECTS została dostosowana do uwag PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (dalej w tekście: ZO) został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię Raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy ZO.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY
PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			
--	--	----------	--	--	--

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

Max. 1800 znaków (ze spacjami)

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny					

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2. Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólniakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5. Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu ogólniakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiającą studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. *

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1.

Strategia i Misja Uniwersytetu Opolskiego została przyjęta na podstawie uchwały nr 89/2012-2016 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z 29 stycznia 2015 r. i obejmuje lata 2015 – 2020. Została ona skorelowana z zasadniczymi kierunkami rozwoju uniwersytetów w Polsce i na świecie i z priorytetami rozwoju województwa opolskiego. Kierunki rozwoju, które zostały wyznaczone i zaakceptowane, wynikają ze światowych, europejskich i polskich uwarunkowań rozwoju cywilizacyjnego, łącząc cele unijne z preferencjami krajowymi. Strategia rozwoju Uczelni zakłada, że uniwersytet buduje swoją pozycję innowacyjnego, różnorodnego kulturowo ośrodka akademickiego, który stanowi ważne ogniwo w międzynarodowej debacie nad problemami współczesnej nauki oraz jej zastosowań.

Jednocześnie Uniwersytet zmierza do coraz aktywniejszego udziału w krajowej i międzynarodowej sieci badawczej. W perspektywie regionalnej Uniwersytet Opolski wzmacnia swoją pozycję eksperckiego centrum wspierającego transgraniczny rozwój gospodarczy oraz społeczny. Dążąc do realizacji swojej wizji, spełnia też rolę partnera przedsiębiorców i pracodawców, instytucji naukowych, społecznych, samorządowych oraz wszystkich innych podmiotów działających na rzecz społeczeństwa obywatelskiego. Strategia zakłada kilka podstawowych celów o charakterze strategicznym :

- poprawa pozycji naukowej Uniwersytetu Opolskiego w krajowej i międzynarodowej sieci ośrodków badawczych,
- poprawa pozycji Uniwersytetu Opolskiego w krajowej i międzynarodowej sieci ośrodków kształcenia;
- zwiększenie skuteczności działań Uniwersytetu Opolskiego w regionalnym, krajowym i międzynarodowym otoczeniu społeczno-gospodarczym;
- zwiększenie zdolności pracowników Uniwersytetu do współdziałania w środowisku międzynarodowym;
- przekształcenie systemu zarządzania Uniwersytetem w system zorientowany na cele i rezultaty.

Zgodnie z postanowieniami Strategii i Misji Rozwoju Wydziału, działalność jednostki skoncentrowana jest na trzech obszarach: działalności w zakresie nauki, w zakresie dydaktyki i w zakresie współpracy z otoczeniem. Realizację tych trzech obszarów zapewnia specyfika Wydziału polegająca na tworzeniu wokół Opolskiego Modelu Kształcenia narzędzi naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych po to, aby absolwenci kierunku *prawo* w równym stopniu opanowali teorię, jak i jej zastosowanie w praktyce. Jedną z takich instytucji jest Klinika Prawa działająca na Wydziale, w ramach której studenci pracujący pod opieką nauczycieli akademickich udzielają bezpłatnych porad prawnych, przygotowują projekty pism procesowych i umów. Koncepcja kształcenia realizowana jest również poprzez specjalizacje. Studenci mają do wyboru siedem specjalizacji z różnych obszarów: cywilistyczną, karnistyczną, ustrojowo-administracyjną, gospodarczą, finansową, międzynarodowego obrotu gospodarczego oraz europejską i międzynarodową. W ramach każdej specjalizacji proponowane są grupy przedmiotów poszerzających wiedzę z danego obszaru. Realizacja takiego programu studiów pozwala na przygotowanie do egzaminów na aplikacje prawnicze oraz na zdobycie specjalistycznej wiedzy, pozwalającej na jej wykorzystanie w pracy, zarówno w kancelariach prawnych, jak i w wielu instytucjach publicznych. Mając na uwadze powyższe cele i założenia Misji i Strategii Rozwoju Uczelni oraz Misji i Strategii Rozwoju Wydziału w odniesieniu do nazwy i afiliacji kierunku, efektów, programów i planów kształcenia, czyli elementów składających się na sposób realizacji przyjętej koncepcji kształcenia należy stwierdzić, że koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest spójna, sprawdzona, oparta na wypracowanych przez lata standardach edukacyjnych właściwych dla kierunku *prawo* i dostosowana do aktualnych potrzeb rynku pracy, a więc wpisuje się w Misję i Strategię Uczelni. Realizowana koncepcja kształcenia na jednolitych studiach magisterskich na kierunku *prawo* jest zbudowana w oparciu o dorobek nauk prawnych i w pełni koresponduje z profilem naukowym kadry akademickiej oraz prowadzonych badań naukowych, co pozwala na realizację założonych celów kształcenia.

1.2.

Plan rozwoju kierunku *prawo* zawarty jest w Misji i Strategii Rozwoju Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego na lata 2015 – 2020. Dokument ten prezentuje główne cele stanowiące filar rozwoju i kierunek zmian w Jednostce odnosząc się do wszystkich kierunków przez nią prowadzonych. Pierwszy, to poprawa działalności i pozycji naukowej jednostki. Cel ten zakłada prowadzenie badań interdyscyplinarnych, mających na uwadze miejsce poszczególnych gałęzi prawa w systemie prawa polskiego, europejskiego i międzynarodowego, w ramach głównych obszarów badawczych Wydziału: 1) obywatel – bezpieczeństwo, 2) gospodarka – środowisko – innowacje, 3) państwo – kościół – polityka. Cel ten również dotyczy wspierania rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych oraz kształtowania w nich postaw aktywnych i innowacyjnych. Służy temu m.in. nagroda Quality, która przyznawana jest za działalność na rzecz podnoszenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Opolskim. Wyróżnienie przyznawane jest na podstawie zarządzenia Nr 52/2016 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 1 grudnia 2016 r. Drugi cel dotyczy poprawy jakości i działalności w sferze dydaktycznej. W ramach tego celu Jednostka zamierzała zdobyć uprawnienia do nadawania stopnia doktora nauk prawnych oraz zdobyć uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na kierunku *bezpieczeństwo wewnętrzne*. Obydwa cele zostały spełnione. W dniu 25 listopada 2013 r. Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk prawnych w dyscyplinie prawo. Do dnia dzisiejszego na Wydziale uzyskało go 8 osób. Ponadto stale zwiększa się liczba zajęć prowadzonych w językach kongresowych. Uczelnia rozpoczyna również od roku 2017 rozwój nauczania za pomocą nowoczesnych metod, w tym e-learningu. Działania związane z organizacją i funkcjonowaniem systemu kształcenia na odległość w Uniwersytecie Opolskim pełni Zespół ds. Kształcenia na Odległość (e-learningu), jako organ pomocniczy Rektora. Zasady pracy i powołania Zespołu określa zarządzenie nr 5/2017 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 10 lutego 2017 r. w sprawie Regulaminu Pracy Zespołu ds. Kształcenia na Odległość (e-learningu) w Uniwersytecie Opolskim. Doskonaleniu dydaktyki sprzyjają również inicjatywy studenckie takie jak „Akademia Młodego Prawnika”, czy „Kazusomaniak”, którego pierwsza edycja zapowiedziana jest na kwiecień – maj 2017 r. oraz festiwal nauki, w którym aktywną rolę pełnią członkowie kół naukowych. Rozwój Wydziału skierowany jest także na działalność zmierzającą do realizacji trzeciego celu – Uniwersytetu Społecznie Odpowiedzialnego, który przejmując na siebie część odpowiedzialności za los Opolszczyzny i występuje jako regionalny think-tank, kuźnia kadr i dostawca specjalistycznych usług dla regionu. Realizacja tego obszaru wspierana jest przez Centrum Badań i Ekspertyz WPiA jako jednostkę o charakterze naukowo-badawczym. Została ona powołana 8 listopada 2013 r. uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego. Celem działania Centrum jest wykonywanie profesjonalnych usług i ekspertyz badawczych, konsultacyjnych i edukacyjnych skierowanych do podmiotów gospodarczych, podmiotów administracji publicznej, placówek naukowo-badawczych oraz organizacji pozarządowych. Należy podkreślić, że treści programowe (pomimo niezmienionych nazw) są nieustannie modyfikowane wraz ze zmianami ustawowymi i rozwojem doktryny oraz orzecznictwa. Wprowadzane są zajęcia odpowiadające nowym działom prawa.

1.3.

Kształcenie na kierunku *prawo* przyporządkowane jest do obszaru nauk społecznych,

dziedziny nauki – nauki prawne, dyscypliny: prawo, prawo kanoniczne. W związku z powyższym, proces kształcenia zgodny jest z określonymi oczekiwaniami i wzorcami społecznymi, kulturowymi, jak i prawnymi. Proces kształcenia opiera się w głównej mierze na obowiązującym, złożonym systemie norm prawnych. Dodatkowo proces ten wzbogacony jest o analizę, poznawanie, interpretację norm pozaprawnych (tj. etycznych, moralnych, zasad współżycia społecznego).

1.4.

Efekty kształcenia na kierunku *prawo* przewidują zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie kanonu kierunku, jak i uwzględniają specyfikę specjalności odpowiadającą poszczególnym gałęziom prawa. Efekty kształcenia prezentowane w postaci opisu, w tym matrycy, spełniają wszystkie wymagania wynikające z deskryptorów dublińskich. Łączą konieczność opanowania znacznej wiedzy o charakterze teoretyczno-praktycznym, rozumienia mechanizmów i zależności występujących między poszczególnymi obszarami kształcenia. Jednocześnie efekty te wskazują na umiejętność łączenia, kojarzenia i zastosowania wiedzy teoretycznej z wiedzą i umiejętnościami praktycznymi. Efekty kształcenia umożliwiają posiadanie umiejętności polegającej na dostrzeganiu społecznego, kulturowego i ekonomicznego kontekstu tworzenia i stosowania prawa, dostrzegania różnorodnych skutków regulacji prawnych i wzajemnych zależności między prawem, kulturą, gospodarką czy środowiskiem oraz postrzegania prawa w jego czasowej ewolucji. Studenci nabywają wiedzę, rozumianą jako zbiór faktów, zasad, teorii i praktyk. Efekty kształcenia wskazują również na kompetencje, czyli te aspekty edukacji prawniczej, które są szczególnie przydatne w pracy i rozwoju kariery osobistej i zawodowej absolwentów *prawa*. Efekty kształcenia zakładane dla kierunku *prawo* są spójne z efektami kształcenia dla obszaru, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Polskich Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

1.5.1.

Nie dotyczy.

1.5.2.

Treści programowe na kierunku *prawo* wynikają z programu kształcenia oraz planu kształcenia i obejmują grupę przedmiotów obowiązkowych oraz fakultatywnych. Przedmioty obowiązkowe mieszczą się w kanonie przedmiotów prawniczych i związane są z podstawowymi gałęziami prawa: cywilnym, karnym, administracyjnym, konstytucyjnym, gospodarczym, finansowym, międzynarodowym, unijnym. Treści w powyższym zakresie są zgodne z zakładanymi efektami kształcenia i w pełni uwzględnia aktualny stan prawny oraz stan wiedzy. Druga grupa przedmiotów ma charakter uzupełniający i realizowana jest w ramach specjalności. Każda specjalność powiązana jest z podstawowymi gałęziami prawa i ma na celu pogłębienie wiedzy z danego obszaru. Treści programowe przedmiotów fakultatywnych również są spójne i realizują zakładane efekty kształcenia oraz uwzględniają

w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem kierunku *prawo*. Tym samym proces kształcenia na kierunku *prawo* oprócz treści w sposób ściśle utożsamianych z naukami prawnymi wykazuje związek z innymi naukami społecznymi, humanistycznymi a nawet ścisłymi (np. logika prawnicza). W związku z powyższym proces kształcenia opiera się na dorobku, doświadczeniach, poglądach wywodzących się z: etyki, filozofii, historii, ekonomii, socjologii, logiki, informatyki czy psychologii. Dzięki temu student nie tylko uzyskuje wiedzę i umiejętności dogmatyczne, ale też wiedzę o kontekście społecznym funkcjonowania prawa oraz umiejętności uwzględniania tego kontekstu w ramach działalności zawodowej.

1.5.3.

Efekty kształcenia są osiągnięte dzięki dopasowanym formom zajęć, takich jak: ćwiczenia i konwersatoria. Stosowane metody kształcenia mają charakter aktywizujący oraz uwzględniają samodzielne uczenie się studentów. Wśród nich można wymienić: rozwiązywanie kazuś, projekty, case study, dyskusje, rozwiązywanie problemów w grupach, klinika prawa oraz warsztaty pisania pism procesowych. Zajęcia prowadzone w formie ćwiczeń wyróżniają się kreatywnymi metodami nauczania, gdzie nacisk zostaje położony na kształtowanie samodzielności studentów i innowacyjności. W ich ramach oprócz wiedzy, sprawdzane i oceniane są umiejętności praktyczne nabywane przez studentów. Ocenie podlegają praktyczne zadania, ćwiczenia lub analizy przypadków, a na niektórych przedmiotach również projekty realizowane w zespołach lub indywidualnie. Studentom umożliwia się udział w prowadzonych na Wydziale badaniach, zachęca się do udziału w konkursach prawniczych oraz wspiera się ich w projektowaniu badań niezbędnych do przygotowania pracy magisterskiej oraz podejmowania pierwszych samodzielnych prób naukowych. Ponadto studenci zrzeszeni w kołach naukowych mają możliwość realizacji własnych projektów badawczych. Wyniki prac badawczych studentów przybierają różną formę. Wśród nich na uwagę zasługuje raport badań świadomości prawnej mieszkańców Opola w zakresie praw konsumenckich (grudzień 2016r.), „Kazusomaniak”, czy Akademia Młodego Prawnika.

1.5.4.

Pięcioletni okres trwania studiów prawniczych umożliwia realizację wszystkich treści programowych zakładanych przy efektach kształcenia. Oprócz treści podstawowych, takich jak prawo konstytucyjne, cywilne, administracyjne, karne czy gospodarcze, student ma obowiązek w semestrze zrealizować jeden przedmiot z ogólnouczeniowych kursów stałych za 2 pkt ECTS, poszerzający wiedzę o dziedziny nie związanej ze studiowanym kierunkiem lub specjalizacją. Odpowiednie kompetencje, umiejętności i wiedzę zapewni studentowi również obowiązkowy udział w Klinice Prawa na VII i VIII semestrze (2 pkt ECTS).

1.5.5.

Student w ciągu całego cyklu kształcenia musi zdobyć 300 pkt ECTS. W ramach przedmiotów podstawowych zdobywa 78 pkt. Pozostała punktacja dotyczy przedmiotów realizowanych jako specjalnościowe, wykłady monograficzne, Klinika Prawa, wykłady

ogólnouczelniane. Natomiast w ramach przedmiotów kierunkowych – 66 pkt ECTS. Kierunki badań naukowych prowadzonych w ramach wykładów koncentrują się wokół podstawowych gałęzi prawa: cywilnego, karnego, administracyjnego, gospodarczego, pracy, konstytucyjnego. Prowadzone badania są wykorzystywane w realizacji celów dydaktycznych. Większość z nich znajduje swój wyraz w publikacjach pracowników naukowych wizytowanej Jednostki w renomowanych wydawnictwach. W roku akademickim 2015/2016 pracownicy opublikowali kilkadziesiąt opracowań. Wśród nich na szczególną uwagę zasługuje np.: „System prawa pracy, TOM VII”; „Zatrudnienie niepracownicze”; „System Prawa Karnego Procesowego, Tom V. Sądy i inne organy postępowania karnego; „Informatyzacja postępowania cywilnego”.

1.5.6.

Studentowi zapewnia się wybór jednej z siedmiu proponowanych specjalizacji: cywilistycznej, karnistycznej, ustrojowo-administracyjnej, gospodarczej, finansowej, prawa europejskiego i międzynarodowego oraz międzynarodowego obrotu gospodarczego. Wybór obejmuje też kształcenie językowe. W ramach specjalizacji realizowane są dwa przedmioty w semestrze. Zajęcia te odbywają się w semestrach V – IX. Przedmiotowi specjalnościowemu przypisane są 2 pkt ECTS. Dodatkowo student ma możliwość wyboru przedmiotu ogólnouczelnianego oraz dwóch z trzech proponowanych wykładów monograficznych (od II do X sem.). Do każdego takiego wykładu przypisane są 2 pkt ECTS. Oznacza to, że Wydział zapewnia studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia.

1.5.7.

Wśród form zajęć dominują wykłady i ćwiczenia. Przedmioty specjalnościowe prowadzone są w formie konwersatoriów. Natomiast spotkania ze studentami, których celem jest przygotowanie pracy magisterskiej, odbywają się w formie seminariów. Przedmioty z grupy podstawowych i kierunkowych są prowadzone w systemie wykład – ćwiczenia. Dobór godzin odpowiada charakterowi i tematyce zajęć. Liczba grup na poszczególnych zajęciach jest uzależniona od liczby studentów, formy zajęć oraz warunków lokalowych. Grupa wykładowa liczy od 55 do 80 osób. Na każdym roku są dwie grupy wykładowe. Natomiast grupa ćwiczeniowa liczy od 20 do 32 osób.

1.5.8.

Procedura odbywania i dokumentowania praktyk określona jest w Księdze Jakości Kształcenia pod symbolem SDJK-O-U11. Natomiast cel i efekty kształcenia związane z praktykami wynikają z programu studiów. Zgodnie z jego treścią praktyka zawodowa, jako element kształcenia w zakresie treści kierunkowych, realizowana jest w wymiarze czterech tygodni w semestrze VI. Student wybiera jednostkę, w której odbywa praktykę. Jednostka powinna zapewniać możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia. Uczelnia podpisuje z jednostką umowę. W ramach praktyki student powinien mieć możliwość zweryfikowania wiedzy w zakresie prawa, poszerzyć kompetencje związane z przygotowaniem pism procesowych, projektów umów, udzielania porad prawnych oraz

posiąć umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy zdobytej w czasie studiów. Nad wyborem miejsca praktyki czuwa opiekun praktyk oraz Zakład Praktyk działający w ramach Centrum Edukacji Ustawicznej UO. Do niego również należy ocena zdobytej wiedzy umiejętności i kwalifikacji. Podmioty, instytucje, w których studenci mogą odbywać praktyki mają obowiązek uwzględniać zarówno wymogi i standardy obowiązujące na kierunku *prawo*, jak i indywidualne zainteresowania studentów. Wykaz podmiotów, instytucji, w których studenci mogą odbywać praktyki zawodowe, uaktualniany jest zarówno na poziomie Zakładu Praktyk, jak i Wydziału.

Instytucje wybierane jako miejsce praktyki zgodne są z profilem studiów. Do najczęściej wybieranych przez studentów instytucji należą:

- Sądy, w tym rejonowe, okręgowe, apelacyjne, administracyjne,
- Prokuratury, w tym rejonowe, okręgowe,
- Kancelarie, w tym radcowskie, adwokackie, komornicze, notarialne,
- Komendy, w tym wojewódzkie, miejskie, powiatowe,
- Urzędy administracji rządowej i samorządowej,
- Urzędy skarbowe i izby skarbowe,
- Najwyższa Izba Kontroli,
- Państwowa Inspekcja Pracy.

Studenci mogą ponadto skorzystać z oferty praktyk krajowych w:

- Ministerstwie Sprawiedliwości,
- Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej,
- Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich,
- Polskiej Fundacji R.Schumana.

Wydziałowy Koordynator pomaga studentowi w dokonaniu wyboru placówki biorąc pod uwagę specjalizację kierunku studiów, osobiste predyspozycje studenta, miejsce zamieszkania studenta, charakter praktyki oraz oczekiwany rezultat praktyki. Koordynator poprzez kontakt telefoniczny bądź mailowy sprawuje opiekę nad przebiegiem odbywanej przez studenta praktyki, udziela merytorycznych wskazówek co do sposobu realizacji praktyki. Podstawę zaliczenia stanowi zrealizowanie planu praktyki, osiągnięcie zamierzonych celów i uzyskanie pozytywnej oceny. Oprócz praktyk obowiązkowych istnieje możliwość odbycia praktyk fakultatywnych w dowolnym wymiarze. Dla osób, które jeszcze na etapie studiów chcą pogłębić swoje umiejętności praktyczne, Zakład Praktyk i Biuro Karier organizują dodatkową praktykę w wybranej przez studenta instytucji.

1.5.9.

Program studiów uwzględnia przedmioty prowadzone w języku obcym w semestrach VI–X w wymiarze co najmniej 30 godzin w toku studiów i obejmują następujące kursy do wyboru: Law of the public finances, EU Law, Environmental Law, International Criminal Law, Intellectual Property Protection, American law of precedens, Introduction to substantive EU law. Studenci także mogą korzystać z zajęć do wyboru prowadzonych w językach obcych przez pracowników Wydziału, visiting lectures w ramach Programu Erasmus+ oraz doświadczonych amerykańskich praktyków prowadzących średnio dwa kursy rocznie z zakresu prawa USA oraz praktyki stosowania prawa. Można tu wymienić m.in. następujące kursy: Free movement of persons in the EU, European environmental law, Intellectual

property in business, engineering and creative industries, Regions in the EU, Business law; Corporate finance and commercial law; American civil procedure and Federal Court jurisdiction,

1.6.1.

Zasady i tryb rekrutacji w roku akademickim 2015/2016 określała uchwała nr 111/2012-2016 z dnia 28 maja 2015r. Senatu Uniwersytetu Opolskiego w sprawie zasad doboru kandydatów na studia w roku akademickim 2016/2017. Zgodnie z jej postanowieniami, przyjęcie na studia następuje w wyniku postępowania kwalifikacyjnego, którego zasadniczymi w przypadku kierunku *prawo* jest konkurs świadectw maturalnych. Przedmioty obowiązkowe (uwzględniane w postępowaniu kwalifikacyjnym) zdawane na maturze w tzw. „nowej wersji” to język polski i język obcy nowożytny. Natomiast wśród przedmiotów do wyboru kandydat może podać jeden spośród następujących: historia, WOS, matematyka, geografia, chemia, biologia lub fizyka. Należy zwrócić uwagę, że Wydział Prawa i Administracji jako jedyny w Polsce umożliwił przystąpienie do rekrutacji na kierunku *prawo* kandydatom, którzy na maturze zdawali przedmioty powszechnie uznane jako charakterystyczne dla nauk ścisłych, np. chemia czy fizyka. Otwarcie się Wydziału na takie osoby pozwala na zwiększenie konkurencji i umożliwienie osobom o zainteresowaniach naukami ścisłymi podjęcie kształcenia na tym kierunku. Przeliczanie ocen z matury zdawanej w różnym okresie jest stosowane wg. systemu określonego wspólnie dla całej Uczelni i gwarantuje zapewnienie wszystkim kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia. W zasadach rekrutacyjnych uwzględnia się również osiągnięcia laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych, a także osoby, które posiadają zdaną maturę międzynarodową.

1.6.2.

Aktualnie przygotowywana jest zmiana w zakresie uczelnianej procedury weryfikacji osiągania zakładanych efektów kształcenia poza systemem studiów. Natomiast Rada Wydziału Prawa i Administracji podjęła w poprzednim roku akademickim uchwałę nr 59/2012-2016 z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie przedmiotów podlegających zaliczeniu w trybie uznawania efektów kształcenia poza edukacją formalną. Obowiązująca procedura oznaczona w Uczelnianej Księdze Jakości symbolem SDJK-O-U15 zakłada, że Rada Wydziału na wniosek Dziekana powołuje na okres kadencji Wydziałową Komisję ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się. Komisja składa się z przewodniczącego, sekretarza i pracownika administracyjnego. Przewodniczącym komisji jest samodzielny pracownik naukowy, jako przedstawiciel Dziekana. Merytorycznej oceny efektów uczenia się dokonują Zespoły ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się, które mogą być powoływane dla kierunków, przedmiotów lub grup przedmiotów przez Dziekana na wniosek Przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Uznawalności Efektów Uczenia Się.

1.7.1.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia w głównej mierze opierają się na ogólnouczelnianych aktach prawnych (np. uchwałach Senatu, zarządzeniach Rektora). Ponadto, polityka oceny efektów kształcenia realizowana jest w oparciu o akty wewnętrzne Dziekana WPIA (zarządzenia Dziekana). System oceny efektów kształcenia (ankiety,

hospitacje, spotkania z przedstawicielami studentów) ma z jednej strony umożliwić zainteresowanym dokonanie swobodnej (anonimowej) oceny prowadzonych zajęć (np. w odniesieniu do kryterium kompetencji, wiedzy merytorycznej, zaangażowania organizacyjnego, jakości przekazu, przydatności, kompetencji, umiejętności) a z drugiej na wyciągnięcie wniosków, zaleceń czy wskazań (do ocenianego) dokonanych w oparciu i na podstawie analizy ankiet, przebiegu hospitacji, rozmów z zainteresowanymi (studenci, pracownicy). Stąd też system ten pozwala na powzięcie niezbędnej wiedzy koniecznej do oceny (przez Dziekana, komisje) procesu kształcenia i realizowanych w jego ramach efektów. Tym samym, stosowane metody jak i system oceny mają na celu weryfikację (wraz z wyciągnięciem wniosków) metod, środków i zasad procesu kształcenia. Władze Wydziału dążą do tego, aby proces kształcenia:

- a) był prowadzony w oparciu o najnowsze osiągnięcia nauki, przy uwzględnieniu aktualnego stanu prawodawstwa, orzecznictwa, poglądów doktryny;
- b) oparty był na wiedzy o charakterze teoretycznym i praktycznym, w tym przekazywanej w języku obcym;
- c) był prowadzony w oparciu o modyfikowane metody dydaktyczne, uwzględniające zarówno tradycyjne formy przekazu jak i te, które odbywają się przy wykorzystaniu środków audiowizualnych;
- d) prowadzony był zgodnie z wymogami KRK (obecnie PRK) dla kierunku *prawo*;
- e) umożliwiał studentom czynny udział w życiu naukowym (również w oparciu o uczestnictwo, w zagwarantowanych programem studiów badaniach naukowych), dydaktycznym i organizacyjnym Wydziału;
- f) umożliwiał studentom właściwe przygotowanie (pod opieką opiekuna) do napisania pracy dyplomowej.

Ważnym elementem oceny efektów kształcenia są także dane ilościowe dotyczące zdawalności na egzaminy prawnicze oraz jakościowe – informacja zwrotna pozyskiwana od absolwentów oraz od kierowników szkoleń i dziekanów ORA Opole i OIRP Opole.

1.7.2.

Wydziałowa polityka jakości kształcenia jest zarówno zbieżna jak i podporządkowana uczelnianej polityce jakości kształcenia. Priorytetem wydziałowej polityki jakości kształcenia jest dążenie do tego, by proces edukacji prowadzony był na możliwie najwyższym poziomie, przy uwzględnieniu wymogów stawianych przez zmieniający się rynek pracy, otoczenie zewnętrzne czy sytuację demograficzno-ekonomiczną. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest – w opinii ZO – przejrzysty, czytelny, umożliwia zapewnienie rzetelności i wiarygodności procesu kształcenia oraz umożliwia realizację jego założeń i efektów kształcenia. System ten, jego założenia, środki i metody (ankiety, hospitacje, analizy programów, konsultacje z Samorządem Studentów) zmierza ku temu by studenci i absolwenci kierunku *prawo* posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje na możliwie najwyższym poziomie, byli przygotowani do podjęcia pracy zawodowej, jak i prezentowali wysokie standardy etyczne.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia realizowana na ocenianym kierunku *prawo* powiązana jest z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu Opolskiego oraz odpowiada celom strategicznym Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego.

Plany rozwoju ocenianego kierunku studiów wynikają ze strategii rozwoju Wydziału i uwzględniają zarówno tendencje zmian zachodzących w dziedzinie nauk społecznych, jak i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Ponadto planowane zmiany uwzględniają obecne i przyszłe potrzeby otoczenia społecznego i gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy.

Zdaniem studentów, efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały, co umożliwi według nich stworzenie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Jednostka prowadzi wśród studentów aktywną politykę informacyjną w zakresie funkcji i znaczenia efektów kształcenia. Efekty kształcenia zostały opublikowane dla studentów w sposób odpowiedni.

Stosowane metody kształcenia, w ocenie studentów, uwzględniają samodzielne uczenie się, aktywizujące formy pracy oraz umożliwiają im osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wydział zapewnia studentom możliwość wyboru modułów kształcenia poprzez wybór specjalności oraz dodatkowo poprzez możliwość wyboru przedmiotów ogólnoakademickich. Zaprezentowane powyżej możliwości wyboru pozwalają studentom na samodzielnie indywidualizowanie toku studiów zgodnie ze swoimi zainteresowaniami.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich właściwa organizacja, w tym odpowiednia liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają – zdaniem studentów – osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Organizacja praktyk zawodowych na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Zaliczanie praktyk objęte jest nadzorem merytorycznym opiekuna praktyk. Uczelnia zapewniła sobie narzędzia umożliwiające weryfikację uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia w czasie praktyk. Prowadzi ona także uprzednią weryfikację poprawności wyboru instytucji, w której student zamierza odbyć praktykę zawodową. Studenci sami poszukują miejsc, w których mogą odbywać praktykę, a więc z tego powodu ocena liczby miejsc odbywania praktyk dostosowanej do liczby studentów kierunku nie jest konieczna. W razie problemów ze znalezieniem odpowiedniego miejsca odbywania praktyki, Uczelnia świadczy studentowi pomoc. Studenci ocenili, że wobec potrzeby praktycznego kształcenia przyszłych prawników, wymiar obowiązkowych praktyk jest zbyt niski, dlatego bardzo często organizują oni praktyki na własną rękę.

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, ponieważ studenci realizują kursy w językach obcych. W ramach nauki języków obcych studenci mają możliwość poznawania słownictwa specjalistycznego, jednak w ich ocenie w zbyt niewielkim zakresie.

Zespół Oceniający pozytywnie ocenił organizację rekrutacji na oceniany kierunek studiów oraz dostępność informacji o kryteriach przyjęcia. Wydział zapewnia wszystkim kandydatom równe szanse w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku studiów i nie stosuje kryteriów dyskryminujących.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są w opinii Zespołu Oceniającego adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają ich w procesie

uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie oraz ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy magisterskiej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

W ocenie Zespołu Oceniającego, system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i obiektywny, zapewnia rzetelność, wiarygodność oraz porównywalność wyników sprawdzania i oceniania oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia nauk społecznych oraz wskazała dziedzinę nauki i dyscypliny, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów.

Istnieje spójność merytoryczna efektów kształcenia pomiędzy poszczególnymi ich kategoriami (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Ich sformułowanie oraz wynikające z ich treści zadania są możliwe do zrealizowania i weryfikacji. Mechanizmy kontrolne jakości kształcenia są istotnym działaniem Uczelni, pozwalającym na dalszy rozwój kierunku *prawo*.

System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się i ocenę stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i wspomagają studentów w procesie uczenia się. Każdy etap kształcenia oraz moduł jest objęty systemem weryfikacji efektów kształcenia. Kryteria i zasady oceny są sformułowane w sposób jasny i przejrzysty.

4. Zalecenia

- Zwiększenie liczby godzin zajęć z języka obcego.
- Modyfikacja planu zajęć w celu uniknięcia występowania tzw. okienek.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach

naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Na podstawie danych z Raportu samooceny do minimum kadrowego kierunku *prawo* na poziomie jednolitych studiów magisterskich, Uczelnia zgłosiła 20 nauczycieli akademickich, w tym 8 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 12 w grupie nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora. Na podstawie przesłanej dokumentacji oraz dokumentacji przedłożonej do wglądu podczas wizytacji, a także przeprowadzonych rozmów dokonano analizy spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego, w której uwzględniono posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich. Analizie poddane zostały także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku *prawo*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) – *minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na kierunku prawo stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora*, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów*) oraz § 13 ust. 2 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego, 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia*).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Spośród 20 nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Uczelnię, do minimum kadrowego Zespół Oceniający zaliczył wszystkie proponowane osoby. informacje na temat

poszczególnych nauczycieli zawarte są w załączniku nr 4 do raportu.

Samodzielni nauczyciele akademicki, a także nauczyciele ze stopniem doktora stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy w dyscyplinach prawo i prawo kanoniczne (a więc z dziedziny nauk prawnych wchodzących w obszar nauk społecznych), do których odnoszą się zakładane efekty kształcenia. Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1370.) i wynosi **1:25**.

2.2.

Pracownicy naukowcy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą badania naukowe odpowiadające zakładanym efektom kształcenia. Są autorami podręczników akademickich, komentarzy, glos, artykułów naukowych i monografii, czynnie uczestniczą w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, ale także podejmują się ich organizacji na WPiA UO, co uzupełnia i urozmaica wiedzę i kompetencje studiujących tu studentów. Prowadzone przez pracowników wizytowanej Jednostki badania naukowe wykorzystywane są również w procesie kształcenia służąc realizacji celów dydaktycznych, czego efekty dostrzegalne są m.in. w postaci publikacji. Znaczna część kadry akademickiej ma długoletnie doświadczenie dydaktyczne, a także kompetencje adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia na kierunku „prawo” na poziomie jednolitych studiów magisterskich.

2.3.

Przyjęta przez Wydział polityka kadrowa zakłada nie tylko rozwój kadry własnej, ale i zatrudnianie pracowników z innych ośrodków, co pozwala na dywersyfikację kadry. Wydział zachęca także pracowników do uzyskiwania uprawnień zawodowych oraz zdobywania doświadczenia poza uczelnią. Dzięki polityce kadrowej przewidującej zatrudnianie nauczycieli akademickich także praktykujących wykonywanie różnorodnych zawodów prawniczych studenci mają możliwość uczenia się od praktyków posiadających doświadczenie zawodowe na różnych szczeblach, od praktykujących adwokatów i sędziów, po pracowników, których kariera zawodowa obejmowała pełnienie wysokich funkcji w administracji rządowej. Zdobywają także kompetencję w zakresie przygotowywania pism o charakterze prawnym (np. projektów regulaminów, statutów, umów, aktów normatywnych), zdolności do działania w zespole i do kierowania nim, zdolności do prowadzenia dyskursu prawniczego, udzielania porad prawnych i do poszukiwania rozwiązań kompromisowych w sytuacjach konfliktowych. Mobilizowanie i wspieranie pracowników naukowo-dydaktycznych do aktywności i współdziałania w środowisku międzynarodowym oraz promowanie postaw aktywnych i innowacyjnych następuje poprzez szkolenia dotyczące możliwości i form współpracy międzynarodowej, wsparcie organizacyjne i finansowe dla podejmujących nowe inicjatywy, podpisywanie umów pozwalających na prowadzenie wspólnych lub samodzielnych badań naukowych z ośrodkami zagranicznymi. Stopniowo wprowadzany jest nowy system motywowania i wynagradzania pracowników naukowo-

dydaktycznych, który premiuje i promuje pracowników aktywnych naukowo, dydaktycznie, i organizacyjnie. Podejmowane są także inicjatywy pozwalające na wypracowanie systemu wsparcia pracowników naukowych w korzystaniu przez nich ze staży zagranicznych oraz inicjatywy związane z umożliwieniem im prowadzenia badań i kwerend bibliotecznych w ośrodkach zagranicznych. Powyższemu służyć ma także realizowany przez wizytowaną Jednostkę Program ERASMUS+.

2.4.

Oceniana Jednostka prowadzi badania interdyscyplinarne, mające na uwadze miejsce poszczególnych gałęzi prawa w systemie prawa polskiego, europejskiego i międzynarodowego, w ramach głównych obszarów badawczych Wydziału: 1) obywatel – bezpieczeństwo, 2) gospodarka – środowisko – innowacje, 3) państwo – kościół – polityka. Badania te odpowiadają obszarom kształcenia, do których został przyporządkowany oceniany kierunek, na co wskazują przykłady następujących tematów badań statutowych realizowanych w ramach tej Jednostki: 1. Wybrane zagadnienia z antycznej oraz współczesnej historii prawa i myśli prawno-politycznej; 2. Sankcje w prawie finansowym w Polsce oraz status konsumenta usług na rynku finansowym; 3. Tendencje zmian w administracyjnym prawie materialnym i procesowym; 4. Swoboda przemieszczania się jako podstawowe prawo w wymiarze podmiotowym obywatela UE; 5. Prawo cywilne wobec przemian społecznych i technologicznych; 6. Rozwój prawa gospodarczego, handlowego i upadłościowego ze szczególnym uwzględnieniem prawa restrukturyzacyjnego; 7. Współczesne problemy polityki społecznej, prawa pracy i zabezpieczenia społecznego; 8. Dobra niematerialne w przestrzeni publicznej; 9. Kasacja nadzwyczajna w procesie karnym; 10. Polityka kryminalna państwa – wybrane problemy; 11. Prawo ochrony dziedzictwa kultury. Realizacja wymienionych wyżej tematów badawczych odpowiada dziedzinie naukowej nauki prawne oraz dyscyplinom naukowym prawo oraz prawo kanoniczne, do których odnoszą się efekty kształcenia w zakresie wiedzy.

Studenci kierunku *prawo* biorą czynny udział w organizacji konferencji naukowych, podejmują także pierwsze próby pisarskie, m.in. na łamach studenckiego czasopisma naukowego „Nomos&Dike”, opublikowali też kilka recenzji i sprawozdań konferencyjnych w czasopismach punktowanych. Prace magisterskie studentów są nagradzane w ogólnopolskich konkursach, np. ostatnio w konkursie organizowanym przez RPD i Prezesa UOKiK. Studencki ruch naukowy jest aktywny także międzynarodowo, o czym świadczy przygotowanie przez studentów polskiej wersji materiałów dydaktycznych z zakresu prawa autorskiego dla Duke University.

2.5.

W rezultacie prowadzonych w Jednostce badań naukowych pracownicy naukowci stanowią minimum kadrowe ocenianego kierunku opublikowali szereg pozycji, z czego na szczególne uwzględnienie, biorąc pod uwagę projektowanie i doskonalenie programu kształcenia na ocenianym kierunku, stanowią glosy, komentarze i podręczniki pozwalające uzyskać teoretyczno-praktyczny wymiar prowadzonych zajęć (np. „Prawo prywatne w przykładach i zadaniach”, Diffin2014). Realizacja programu kształcenia w wizytowanej Jednostce jest

wspomagana i jednocześnie wzbogacana przez organizowane w jej ramach konferencje i seminaria krajowe oraz zagraniczne aktywizujące studentów do czynnego uczestnictwa i poszerzenia wiedzy w interesujących ich specjalnościach. Rezultatem prowadzonych badań w odniesieniu do programu kształcenia jest także stosowanie różnorodnych metod dydaktycznych, tj. doskonalenie programu kształcenia poprzez wykorzystywanie sali rozpraw i symulację rozpraw, rozwiązywanie kazusów, analizę wzorców umownych i pism procesowych, wykorzystanie debaty oxfordzkiej jako jednej z metod nauczania. Wzrastający poziom umiędzynaradawiania działalności naukowej pracowników wizytowanej Jednostki pozwolił na poszerzenie oferty przedmiotów prowadzonych w językach obcych, wśród których należy np. wymienić: EU law, European environmental law, Introduction to substantive EU law, Einführung in die juristische Arbeits –und Forschungsmethoden, American law of precedents. Część badań naukowych prowadzonych w ramach wizytowanej Jednostki ma istotne znaczenie dla praktyki i teorii, w związku z czym stają się wykładami monograficznymi poruszającymi ściśle specjalistyczną problematykę. Pracownicy Wydziału prowadzą także badania nad dydaktyką prawa.

3. Uzasadnienie

Wymagania dotyczące minimum kadrowego na kierunku *prawo* na poziomie jednolitych studiów magisterskich zostały spełnione.

Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów odpowiadających obszarowi kształcenia dla ocenianego kierunku.

Przyjęta przez Wydział polityka kadrowa zakłada nie tylko rozwój kadry własnej, ale i zatrudnianie pracowników z innych ośrodków, co pozwala na dywersyfikację kadry.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów.

Na kierunku *prawo* prowadzi się badania naukowe w zakresie obszaru wiedzy odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się kierunkowe efekty kształcenia.

Rezultaty prowadzonych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

4. Zalecenia

Brak zaleceń

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

3.1.

W trakcie wizytacji ZO uzyskał informacje na temat współpracy Jednostki z otoczeniem społecznym, gospodarczym, pracodawcami, a także udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych. W ramach Uniwersytetu Opolskiego funkcjonuje Rada Gospodarcza, która skupia przedstawicieli środowisk społecznych, gospodarczych, przedsiębiorców oraz pracodawców. Jest organem konsultacyjno-doradczym dla Władz Uniwersytetu. Do jej kompetencji należy: wyrażanie opinii o ogólnych kierunkach działania Uczelni, proponowanie uruchamiania nowych kierunków kształcenia i specjalności o szczególnym znaczeniu dla gospodarki Opolszczyzny, wyrażanie opinii w sprawie działalności badawczej Uczelni w kontekście potrzeb regionu, promowanie działań Uczelni w kraju i za granicą, wyrażanie opinii w sprawach wiążących Uczelnię z życiem i gospodarką kraju. Rada Gospodarcza przy Uniwersytecie skupia obecnie 30 przedsiębiorców. W ramach Wydziału, zarządzeniem Dziekana WPiA Nr 10a z dnia 31 X 2016 r., powołano Radę Programową ds. Doskonalenia Treści Programu Nauczania WPiA UO. W skład Rady Programowej wchodzi: przedstawiciel Wydziału Prawa i Administracji, Dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Opolu, Dziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych w Opolu, Prezes Izby Rzemieślniczej w Opolu, Prezes Opolskiej Izby Gospodarczej w Opolu, Przewodniczący Zarządu Opolskiego Oddziału Krajowej Izby Doradców Podatkowych. Radzie przewodniczy Prodziekan WPiA UO ds. Kształcenia i Studentów. Zadaniem Rady Programowej jest wsparcie Władz Wydziału w doskonaleniu prowadzonych studiów i dostosowaniu ich do potrzeb praktyki oraz wypracowanie nowego modelu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W Raporcie samooceny opisano współpracę z podmiotami zewnętrznymi wskazując na współpracę z Miejskim Rzecznikiem Konsumentów i Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarczego. W chwili sporządzania raportu Wydział był w trakcie finalizowania współpracy z samorządem zawodowym – Opolską Izbą Gospodarczą i Izbą Rzemieślniczą oraz samorządami prawniczymi. Dobry kierunek współpracy został wytyczony przez dalsze włączanie zewnętrznych interesariuszy do współpracy w ramach poprawy programu kształcenia. Ilustrują to podpisane umowy. Na szczególną uwagę z punktu widzenia kształcenia studentów na kierunku *prawo* zasługują umowy o współpracy z samorządem zawodowym, w tym umowa podpisana z Izbą Adwokacką w Opolu oraz umowy z szeregiem kancelarii prawnych mających siedzibę w Opolu. Współpraca ta będzie realizowana przez:

prorowadzenie wspólnych szkoleń i badań naukowych; realizowanie projektów dydaktycznych w dziedzinie wzajemnych zainteresowań; wymianę doświadczeń w zakresie kształcenia i doksztalcenia aplikantów; wspólne uczestnictwo w konferencjach i projektach naukowych; wspólne organizowanie seminariów i konferencji naukowych; wymianę informacji naukowych, publikacji i materiałów dydaktycznych; współdziałanie dotyczące odbywania staży i praktyk przez studentów WPiA UO we współpracujących kancelariach; współdziałanie w zakresie uzgadniania tematów prac magisterskich związanych z profilem współpracujących kancelarii. Wśród innych umów należy wymienić umowę o współpracy zawartą między WPiA UO a Opolską Izbą Gospodarczą, przewidującą szkolenia w ramach „Akademii Młodego Przedsiębiorcy” prowadzone przez studentów WPiA UO pod kierownictwem pracowników naukowych; opracowanie bazy wzorców najczęściej stosowanych przez przedsiębiorców umów w formie kreatora umów on-line; staże oraz praktyki odbywane przez studentów WPiA UO w Opolskiej Izbie Gospodarczej; wymianę informacji naukowych oraz materiałów dydaktycznych, w tym publikowanie artykułów na łamach „Forum Opolskiego Biznesu”; badanie praktyki stosowania prawa pod kątem zidentyfikowanych potrzeb przedsiębiorców. Zawarto także umowę o współpracy między Uniwersytetem Opolskim a Capgemini Polska Sp. z o. o. przewidującą możliwość odbywania praktyk i staży przez studentów; organizowania i prowadzenia wspólnych szkoleń i seminariów; integracji i koordynacji badań naukowych z potrzebami gospodarki; współdziałanie dotyczące zatrudniania studentów i absolwentów Uczelni. Zawarto umowę o współpracy między Uniwersytetem Opolskim a Wojewódzkim Urzędem Pracy, przewidującą: organizowanie przedsięwzięć związanych z planowaniem karier zawodowych oraz aktywizacją zawodową studentów i absolwentów; wymianę informacji dotyczących rynku pracy i badań popytu na pracę; wymianę, opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych; przygotowanie i prowadzenie działań na rzecz korelacji kierunków kształcenia z potrzebami rynku pracy. Zawarto umowę o współpracy między Uniwersytetem Opolskim a Wojewódzkim Urzędem Statystycznym w Opolu dotyczącą przyjęcia na praktyki studenckie. Zawarto porozumienie o współpracy między Miastem Opole a Wydziałem Prawa Uniwersytetu Opolskiego przewidujące wsparcie działalności Miejskiego Rzecznika Praw Konsumentów poprzez badania dotyczące tej działalności, analizę praktyki stosowania prawa, badania świadomości prawnej w zakresie prawa konsumenckiego, jak również praktyki studenckie i staże w Biurze Miejskiego Rzecznika Praw Konsumentów. Zawarto umowę o współpracy między Uniwersytetem Opolskim a Kolab Europe Sp. z o. o. przewidującą: odbywanie płatnych praktyk i staży przez studentów; współdziałanie dotyczące zatrudnienia studentów i absolwentów; stwarzanie warunków sprzyjających nawiązywaniu kontaktów między Uczelnią a przedsiębiorcami. Podpisano umowę o współpracy między Uniwersytetem Opolskim a Bankiem Zachodnim WBK Grupa Santander w zakresie: realizacji inicjatyw, programów, projektów lub usług o charakterze akademickim, technologicznym i naukowym, w tym staże i praktyki w BZ WBK. Oddziaływanie interesariuszy zewnętrznych jest także realizowane przez pracowników, którzy łączą wiedzę teoretyczną z działalnością praktyczną. W trakcie spotkania z pracownikami Wydziału ZO uzyskał potwierdzenie, że większość pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzi kancelarie prawnicze. ZO uzyskał także informacje na temat szeregu inicjatyw podejmowanych przez pracowników wprowadzających specyficzne formy kształcenia przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi, między innymi

zajęcia warsztatowe w Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym, a także na Komendzie Wojewódzkiej Policji. Istotnym elementem współpracy jest także to, że część kadry kierunku *prawo* stanowią praktycy z doświadczeniem prawniczym i administracyjnym, w tym także osoby czynne zawodowo na terenie Województwa Opolskiego. Oznacza to, że kontakty z otoczeniem społecznym i gospodarczym są dla Wydziału czymś naturalnym, a jego pracownicy z racji występowania w podwójnej roli pełnią funkcję łącznika między obydwoma środowiskami. Dzięki temu Wydział może szybko reagować na potrzeby środowiska, a kontakty te nie mają charakteru wyłącznie kurtuazyjnego i oficjalnego. Na osobną uwagę zasługuje współpraca Wydziału z Energetyką Ciepłą Opolszczyzny S.A., czego wyrazem jest podpisanie umowy sponsorskiej i wsparcie budowy laboratorium kryminalistycznego przy Wydziale. Osobą odpowiedzialną za koordynację i rozwój współpracy WPiA UO z otoczeniem zewnętrznym jest Prodziekan ds. Badań i Nauki. Studenci Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego na kierunku *prawo* (tryb stacjonarny i niestacjonarny) odbywają praktyki zawodowe zgodnie z planem studiów w wymiarze 4 tygodni. Instytucje wybierane jako miejsce praktyki zgodne są z profilem studiów. Do najczęściej wybieranych przez studentów instytucji należą: sądy, w tym rejonowe, okręgowe, apelacyjne, administracyjne; prokuratury, w tym rejonowe, okręgowe; kancelarie, w tym radcowskie, adwokackie, komornicze, notarialne; komendy Policji, w tym wojewódzkie, miejskie, powiatowe; urzędy administracji rządowej i samorządowej; urzędy skarbowe i izby skarbowe; Najwyższa Izba Kontroli; Państwowa Inspekcja Pracy. Studenci mogą skorzystać z oferty praktyk krajowych w: Ministerstwie Sprawiedliwości; Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej; Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich; Polskiej Fundacji R.Schumana. Biorąc pod uwagę charakter wskazanych wyżej instytucji, jak i tych które zostały wymienione we wskazanych wyżej umowach o współpracy, zarówno infrastruktura jak i wyposażenie tych instytucji są dostosowane do potrzeb związanych z osiągnięciem efektów kształcenia, określonych dla tych praktyk na ocenianym kierunku kształcenia. Wydziałowy Koordynator nie tylko pomaga studentowi w dokonaniu wyboru placówki biorąc pod uwagę specjalizację, osobiste predyspozycje studenta, miejsce zamieszkania studenta, charakter praktyki oraz oczekiwany rezultat praktyki, ale także, przez kontakt telefoniczny bądź mailowy sprawuje opiekę nad przebiegiem odbywanej przez studenta praktyki i udziela merytorycznych wskazówek, co do sposobu realizacji praktyki.

3.2.

Z uzyskanych podczas wizytacji informacji nie wynika, że w wizytowanej Jednostce są prowadzone studia we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Biorąc pod uwagę potwierdzone w trakcie wizytacji dane stwierdzić należy, że w wizytowanej Jednostce podejmowane są różnorodne działania będące formą współpracy z otoczeniem. Ich wpływ na kształtowanie efektów kształcenia oraz weryfikację i oceny stopnia ich realizacji jest znaczący. Dodatkowo planowane są różnorodne działania zapewniające stały kontakt interesariuszy zewnętrznych i ich udział w zakresie konsultacji planów i programów studiów, efektów kształcenia, a także stosowanych metod i form kształcenia.

4. Zalecenia

Należy zinstytucjonalizować formy oceny współpracy Wydziału z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, w szczególności z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia oraz weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, a także organizacji praktyk zawodowych. Taka ocena, dokonywana cyklicznie, np. przez Radę Programową lub osobę odpowiedzialną za koordynację i rozwój współpracy WPiA UO z otoczeniem zewnętrznym i przedstawiana w formie sprawozdania Radzie Wydziału będzie pomocna przy korekcie istniejących i planowaniu dalszych form współpracy.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1.

Potwierdzono, w trakcie wizytacji stan bazy dydaktycznej wizytowanej Jednostki przedstawiony w raporcie samooceny. Wydział dysponuje budynkiem o łącznej powierzchni użytkowej 3744,28 m². W budynku znajduje się 15 w pełni multimedialnych sal ćwiczeniowych i wykładowych o powierzchni od 30 do 60 m², aula wykładowa o powierzchni 152 m², pomieszczenia dla kół naukowych o łącznej powierzchni 35 m², nowoczesna pracownia informatyczna o powierzchni 50 m² wyposażona w kilkadziesiąt stanowisk komputerowych, biblioteka wydziałowa wraz z czytelnią o powierzchni 230 m², pomieszczenie poligraficzne o powierzchni 17 m². Dla kierunku *prawo* ważne miejsce w infrastrukturze bazy dydaktycznej zajmują specjalistyczne obiekty. Jednym z nich jest w pełni wyposażona sala rozpraw sądowych, pozwalająca na praktyczną naukę stosowania prawa w warunkach odtwarzających proces sądowy. Drugim takim obiektem jest laboratorium kryminalistyczne. Te obiekty, należące do zaawansowanej infrastruktury dydaktycznej oraz badawczej, zwiększają szansę na udział studentów w badaniach naukowych oraz urozmaicają program studiów poprzez położenie nacisku na zwiększanie umiejętności praktycznych studentów w sferze prawa dowodowego, ćwiczenia stosowania argumentacji prawniczych w trakcie symulacji procesu sądowego w wydziałowej sali rozpraw. Liczba, powierzchnia i

wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych, jest dostosowana do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Ponadto w budynku znajduje się 37 gabinetów dla kadry naukowo-dydaktycznej o powierzchni od 15 do 30 m², studenci mają więc dogodne uwarunkowania do kontaktów z kadrami naukowymi. Uczelnia zapewnia studentom dostęp do Internetu bezprzewodowego oraz prowadzi kształcenie w zakresie obsługi specjalistycznych, prawniczych programów komputerowych.

Budynek dydaktyczny jest wyposażony w windę, podjazdy oraz toalety dla osób niepełnosprawnych. Na terenie budynku wydziałowego znajduje się bufet o powierzchni 10 m². Estetyka i stan sanitarny wszystkich pomieszczeń jest bez zarzutu. W uzupełnieniu, należy dodać, że stanowiący podstawę bazy dydaktycznej budynek Wydziału znajduje się na terenie kampusu Uniwersytetu Opolskiego, a to oznacza, że istnieje możliwość korzystania, w określonych sytuacjach z dużej auli na ponad 500 osób, znajdującej się w budynku sąsiednim. Oznacza to również, że studenci mogą korzystać z pozostałej infrastruktury, między innymi ze stołówki uniwersyteckiej. W trakcie wizytacji potwierdzono stan bezpieczeństwa bazy dydaktycznej i naukowej pod względem przepisów BHP. W trakcie rozmów z Władzami Wydziału, przeprowadzonych przez ZO uzyskano informacje wskazujące na istotne z punktu widzenia rozwoju infrastruktury dydaktycznej planowane działania. W pierwszej kolejności planowane jest wykorzystanie powierzchni strychu w budynku dydaktycznym i przygotowanie tam zespołu pomieszczeń wypoczynkowych dla studentów, także pomieszczeń ułatwiających im pracę naukową na terenie Uczelni. Dalszym planowanym przedsięwzięciem jest przejęcie i dostosowanie do potrzeb Wydziału budynku przyległego.

4.2.

Charakteryzując zasoby biblioteczne i bazę informacyjną w Raporcie samooceny wskazano, że zbiory biblioteczne z zakresu nauk prawnych i dziedzin pokrewnych udostępnione studentom są zlokalizowane przede wszystkim w bibliotece Wydziału Prawa i Administracji. Biblioteka wydziałowa powstała w 2001 r. Gromadzi i udostępnia zbiory biblioteczne z zakresu: teorii i historii państwa i prawa, prawa konstytucyjnego, administracyjnego, finansowego, europejskiego, międzynarodowego publicznego i prywatnego, karnego, cywilnego, gospodarczego i handlowego, rodzinnego i opiekuńczego, autorskiego i własności intelektualnej, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa rolnego, wyznaniowego oraz dyscyplin pokrewnych. Biblioteka udostępnia zbiory poprzez wypożyczalnię oraz w sposób prezencyjny na miejscu w czytelni. Obecnie zbiory biblioteczne obejmują ponad 20 tys. woluminów książek i ponad 350 tytułów czasopism specjalistycznych krajowych i zagranicznych. Ponadto, biblioteka udostępnia następujące zbiory: Polska Bibliografia Prawnicza (dostęp tylko w bibliotece Wydziału), Infor Lex Biblioteka, ArsLege. Bardzo ważnym źródłem aktualnej wiedzy są polskie i zagraniczne platformy e-booków, a także bazy danych z artykułami z czasopism naukowych. Biblioteka Wydziałowa dysponuje czytelnią liczącą 42 stanowiska (powierzchnia czytelni: 196,9 m², powierzchnia magazynu: 33,65 m²). Studenci i pracownicy UO mają możliwość korzystania ze zbiorów elektronicznych poza uczelnią za pomocą specjalistycznego systemu HAN. Uczelnia ponadto zapewnia studentom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Pracownicy i studenci ocenianego kierunku mają

zapewnioną możliwość korzystania także z zasobów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Opolskiego oraz z baz danych z zakresu prawa i nauk społecznych, takich jak: Sprinter, SAGE Journals Online, ProQuest Social Science Journals. Podstawą korzystania ze zbiorów bibliotecznych jest karta biblioteczna uprawniająca do korzystania z biblioteki Głównej oraz bibliotek specjalistycznych w sieci Uniwersytetu Opolskiego. Równocześnie w trakcie wizytacji dokonano oceny zawartości biblioteki wydziałowej pod kątem dostępności literatury podstawowej i uzupełniającej wskazanej w losowo wybranych sylabusach. Weryfikacji poddano sylabusy z następujących przedmiotów: *Introduction to UE substantive law* – literatura podstawowa 2 pozycje, literatura uzupełniająca – 2 pozycje, *Prawo ubezpieczeń społecznych* – literatura podstawowa 3 pozycje, literatura uzupełniająca – nie podano, *Kryminalistyka* – literatura podstawowa 5 pozycji, literatura uzupełniająca 2 pozycje, *Etyka prawnicza* – literatura podstawowa 6 pozycji, literatura uzupełniająca – 1 pozycja, *Prawo międzynarodowe publiczne* – literatura podstawowa 3 pozycje, literatura uzupełniająca – nie podano, *Prawo lokalowe* – literatura podstawowa 3 pozycje, literatura uzupełniająca – nie podano, *Prawo rodzinne i opiekuńcze* – literatura podstawowa 9 pozycji, literatura uzupełniająca – nie podano. *Prawo ochrony środowiska* – literatura podstawowa 3 pozycje, literatura uzupełniająca – nie podano. W analizowanym zestawieniu brakowało w bibliotece jedynie 2 pozycji wskazanych w literaturze podstawowej. Podkreślić należy, że wskazane w sylabusach pozycje literatury były w bibliotece w kilku, a często w kilkunastu egzemplarzach.

4.3.

Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Baza lokalowa wizytowanej Jednostki zapewnia studentom kierunku *prawo* dostęp do odpowiednio wyposażonych sal dydaktycznych, pracowni specjalistycznych i pracowni informatycznych w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach. Zarówno ilość, jak i stan oraz wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i zalecanych, świadczą o w pełni zadowalającym poziomie bazy dydaktycznej. Ponadto, planowane działania wpłyną pozytywnie na rozwój bazy dydaktyczno-naukowej.

4. Zalecenia

Zaleca się wdrożenie kształcenia na odległość, chociażby w ramach wybranych przedmiotów.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne

i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1.

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas zajęć, jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy nauczyciele akademicy mają ustalone godziny swoich konsultacji i są na nich obecni. Studenci mają możliwość wyboru opiekuna swojej pracy dyplomowej, jak również sami określają jej temat, który jest następnie przez niego akceptowany. SeminaRIA magisterskie odbywają się w małych grupach, co umożliwia studentom indywidualną pracę z opiekunem.

Poza stypendium rektora dla najlepszych studentów, Wydział nie wprowadził dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania wysokich wyników w nauce.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, że nie spotkali się z powstaniem sytuacji konfliktowych na Wydziale. Studenci stwierdzili, że mają możliwość składania skarg i wniosków do Władz Wydziału i na te skargi oraz wnioski zawsze uzyskują odpowiedź.

Na ocenianym kierunku działa 15 kół naukowych. Na spotkaniu z ZO, pomimo trwającej sesji egzaminacyjnej, byli obecni przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Medycyny Sądowej, Koła Naukowego Prawa Karnego Wokanda, Koła Naukowego Prawa Własności Intelektualnej, Koła Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego oraz IUS NET Koła Naukowego Telekomunikacji i Internetu. Studenci chętnie angażują się w ruch naukowy, ponieważ jest on wspierany przez Wydział od strony organizacyjnej i finansowej. Wsparcie finansowe kół naukowych zostało ocenione jako adekwatne w stosunku do ich potrzeb. Koła naukowe działają bardzo aktywnie zarówno na polu organizatorskim jak i *stricte* naukowym. Studenci organizują własne konferencje naukowe oraz często wyjeżdżają na studenckie konferencje krajowe. Udział studentów w konferencjach naukowych ma najczęściej charakter czynny w postaci wygłoszenia referatu. Wydział przedstawił listę publikacji naukowych studentów lub z udziałem studentów.

Wydział wspiera działalność Samorządu Studenckiego, który reprezentuje interesy ogółu studentów przed Władzami Wydziału. Przedstawiciele samorządu ocenili, że Władze Wydziału traktują współpracę z samorządem w sposób partnerski. Ponadto Samorząd Studencki organizuje szereg projektów dla studentów, które mają na celu ich rozwój kulturalny i integrację środowiska uczelnianego. Na uwagę zasługuje działalność Samorządu Studenckiego, która promuje Wydział wśród licealistów poprzez wygłaszanie prelekcji. Zdaniem przedstawicieli Samorządu Studenckiego, Wydział zapewnia im adekwatne środki finansowe w odniesieniu do prowadzonej działalności. Samorząd Studencki posiada własną, wyposażoną w odpowiedni sprzęt siedzibę.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku studiów Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Opolskiego (zarządzenie Rektora nr 38/16 z dnia 16 września

2016 r.). Regulamin ten został dostosowany do przepisów znowelizowanej ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Regulamin określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracowników zajmujących się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Podkreślić należy, że Uczelnia wprowadziła również jasne kryteria przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów. W przypadku tego świadczenia, wnioski oceniane są metodą punktową, tj. za wysoką średnią ocen i za każde uznane osiągnięcie naukowe, artystyczne lub wysoki wynik sportowy przyznawana jest określona liczba punktów.

Wydział nie pobiera od studentów opłat zabronionych przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, jak również dodatkowych opłat o charakterze administracyjnym.

5.2.

Uczelnia jest obecnie zaangażowana w program wymian oraz praktyk Erasmus+. Studenci ocenianego kierunku jednak rzadko wyjeżdżają na wymiany studenckie. W roku akademickim 2015/16 za granicę wyjechało 9 studentów, Wydział gościł również 6 studentów z zagranicy. Przedstawione w raporcie samooceny dane świadczą o tendencji wzrostowej ilości studentów uczestniczących w wymianach. Uczelnia odnotowała również wzrost studentów przyjeżdżających. Wydział nie prowadzi projektów międzynarodowych z uczelniami partnerskimi, w których mogliby wziąć udział studenci. Wydział nie uczestniczy w krajowej wymianie studenckiej.

Wydział prowadzi aktywną politykę informacyjną, która ma na celu zachęcenie studentów do wyjazdów zagranicznych. Aktualne informacje na temat wyjazdów są dostępne dla studentów na stronie internetowej. Ogłoszenia o naborze są publikowane oraz rozsyłane do studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej. Koordynator ds. Wymian Międzynarodowych organizuje spotkania informacyjne dla studentów, w czasie których mogą oni porozmawiać ze studentami, którzy wrócili z wymiany.

Organizacja kształcenia na ocenianym kierunku studiów nie utrudnia studentom wyjazdu na wymianę. Przyczyną niewielkiej zainteresowania wyjazdami ze strony studentów jest łączenie studiów z pracą zawodową oraz wysokie koszty utrzymania w państwach zachodniej Europy.

5.3.

W Uczelni funkcjonuje Akademickie Centrum Karier. Jednym z jego zadań jest wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Centrum organizuje dla studentów darmowe szkolenia i spotkania z pracodawcami, w tym wykłady otwarte, prowadzi doradztwo zawodowe oraz koordynuje projekty skierowane do studentów.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili jednak, że nie spotkali się z aktywnością

Centrum. W ich ocenie nie odczuli oni dotąd zinstytucjonalizowanego wsparcia we wchodzeniu na rynek pracy ze strony Uczelni. Wynika to jednak przede wszystkim z braku ich zainteresowania oraz z niewielkiego zaangażowania w promocję działalności Akademickiego Centrum Karier.

Wydział wspiera studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywają opiekunowie kół naukowych. Studenci są zapraszani na konferencje naukowe organizowane przez Wydział. Opiekunowie kół naukowych natomiast pomagają im w zapraszaniu znanych prawników na studenckie konferencje naukowe.

5.4.

W Uniwersytecie Opolskim udzielaniem wsparcia studentom z niepełnosprawnościami zajmuje się Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Oferuje ono studentom niepełnosprawnym kompleksowe wsparcie w zakresie dostosowania organizacyjnego i właściwej realizacji procesu dydaktycznego biorąc pod uwagę ich szczególne potrzeby. Pośredniczy ono także w kontaktach pomiędzy studentami niepełnosprawnymi a nauczycielami akademickimi. Uczelnia, w razie potrzeby, zapewnia studentom niepełnosprawnym asystentów, którzy pomagają im w czasie ich obecności na zajęciach. Warto również zwrócić uwagę, że Biuro organizuje szkolenia dla nauczycieli akademickich, w czasie których zwraca się uwagę na określone potrzeby niepełnosprawnych studentów.

Budynek Wydziału, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku, jest w pełni dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych. W budynku znajdują się przystosowane dla osób niepełnosprawnych ruchowo windy oraz toalety. Biblioteki, zarówno wydziałowa jak i główna, są w pełni dostosowane do potrzeb studentów niewidomych lub słabowidzących.

5.5.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich, który otwarty jest dla nich we wszystkie dni tygodnia, bez wyznaczenia określonych godzin na przyjęcia stron. Podkreślone zostały kompetencje i sprawność działania pracowników administracyjnych. Studenci uważają, że sekretariat pracuje sprawnie, co pozwala im na załatwienie swoich spraw bez kolejek. Ponadto studenci potwierdzili, że mają bezpośredni dostęp do Dziekana również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Dziekana, który znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Program kształcenia oraz procedury dotyczące toku studiów zostały opublikowane na stronie internetowej Wydziału w taki sposób, że każdy student może się z nimi swobodnie zapoznać. Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili, że nie mają problemów z odnalezieniem programu kształcenia oraz dostępem do zarządzeń i regulaminów. Ich zdaniem, informacje zamieszczone na stronie internetowej Wydziału są zawsze aktualne.

3. Uzasadnienie

Pomoc dydaktyczna sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów. Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej funkcjonuje sprawnie. Przyjęte kryteria przyznawania stypendium rektora mają charakter

obiektywny i ustrukturyzowany.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość wyjazdu na studenckie wymiany zagraniczne tylko w ramach programu Erasmus+. Studenci ocenianego kierunku studiów są zainteresowani wyjazdami zagranicznymi w niewielkim stopniu, pomimo tego, że Wydział prowadzi aktywną politykę informacyjną i promocyjną programu Erasmus+. Organizacja procesu kształcenia nie stoi na przeszkodzie udziałowi studentów w wymianach międzynarodowych. Wydział nie prowadzi innych niż Erasmus+ programów wymian międzynarodowych i krajowych z udziałem studentów.

Studenci ocenianego kierunku studiów nie odczuwają wsparcia Uczelni w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Działalność Akademickiego Centrum Karier pomimo tego, że jest znacząca i kompleksowa, nie jest satysfakcjonująca dla studentów i w związku z tym nie cieszy się wśród nich popularnością. Uczelnia wspiera zainteresowanych studentów w kontaktach ze środowiskiem akademickim.

Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne na bardzo wysokim poziomie. Na uwagę zasługuje działalność Biura ds. Osób Niepełnosprawnych oraz asystentów studentów niepełnosprawnych. Infrastruktura Wydziału jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

4. Zalecenia

- Wprowadzenie dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągania wysokich wyników w nauce.
- zintensyfikowanie działań promocyjnych dla ofert ACK
- Zaangażowanie Wydziału w inne niż Erasmus+ programy wymian studenckich i nawiązanie w tym celu współpracy z innymi wydziałami prawa.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz

prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1.

Wydziałowy system jakości kształcenia opiera się na następujących wewnętrznych – uczelnianych – aktach prawnych:

- Uchwale nr 14/96-99 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 18 grudnia 1997 r. w sprawie wprowadzenia Uczelnianego Systemu Stymulacji i Oceny Jakości Kształcenia,
- Zarządzeniu nr8/2012 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 5 marca 2012 r. w sprawie uczelnianego systemu doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie Opolskim,
- Zarządzeniu nr7/2014 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie: Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim,
- Zarządzeniu nr 8/2014 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie powołania Pełnomocnika Rektora UO ds. Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim,
- Zarządzeniu nr 17/2014 Rektora Uniwersytetu Opolskiego z dnia 12 maja 2014 r. w sprawie: powołania Uczelnianej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia i Uczelnianej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim,
 - Decyzji nr 4/2014 Prorektora ds. kształcenia i studentów z dnia 20 czerwca 2014r. w sprawie wprowadzenia wzorów sprawozdań Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Opolskim, Aktach wewnętrznych Dziekana WPiA, w tym na Zarządzeniu Dziekana WPiA w sprawie powołania wydziałowej komisji ds. doskonalenia jakości kształcenia oraz Zarządzeniu Dziekana WPiA w sprawie powołania wydziałowej komisji ds. oceny jakości kształcenia.

Wydziałowa polityka jakości kształcenia jest zarówno zbieżna, jak i jest podporządkowana uczelnianej polityce jakości kształcenia, która wynika ze strategii rozwoju Uniwersytetu Opolskiego. Priorytetem wydziałowej polityki jakości kształcenia jest dążenie do tego, by

proces edukacji prowadzony był na jak najwyższym poziomie, przy uwzględnieniu wymogów stawianych przez zmieniający się rynek pracy, otoczenie zewnętrzne, czy sytuację demograficzno-ekonomiczną. Tym samym, proces dydaktyczny prowadzony na Wydziale Prawa i Administracji zgodnie ze strategią Uniwersytetu Opolskiego zmierza ku temu, by studenci i absolwenci Wydziału posiadali wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na najwyższym poziomie, byli przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz potrzeb i oczekiwań rynku pracy, prezentowali wysokie standardy etyczne oraz silne poczucie zaangażowania społecznego w działalności zawodowej.

Wydział Prawa i Administracji, mając na względzie wagę i istotę procesu dydaktycznego, strategię Uniwersytetu Opolskiego, jak i realia regionalnego rynku pracy, realizuje politykę jakości kształcenia opartą na następujących, podstawowych zasadach procesu kształcenia: wiedza – przekazywana studentom – winna oparta być na połączeniu wiedzy o charakterze praktycznym i teoretycznym; winna oparta być na najnowszych osiągnięciach i stanie nauki, przy uwzględnieniu aktualnego prawodawstwa, orzecznictwa i różnorodnych poglądów doktryny; metody dydaktyczne winny być w sposób trwały i systematyczny modyfikowane tak, by uwzględniały one zarówno formy przekazu tradycyjnego, jak i tego, który odbywa się przy wykorzystaniu i pomocy środków audiowizualnych oraz systemów internetowych; kadra dydaktyczna Wydziału winna stanowić kompilację przedstawicieli nauki jak i szeroko postrzeganej praktyki prawniczej oraz administracyjnej, tj. przedstawicieli służb i instytucji publicznoprawnych; studenci winni mieć zapewniony czynny udział w życiu naukowym, organizacyjnym i dydaktycznym Wydziału (między innymi poprzez możliwość uczestnictwa w działalności kół naukowych, organizacji studenckich, organizowaniu i współorganizowaniu konferencji, sympozjum, panelów dyskusyjnych); praktyki studenckie winny zapewniać studiującym uzyskanie wiedzy praktycznej odnoszącej się do działania, organizacji, wykonywania zadań sądów, organów policji, prokuratur, służb i innych instytucji publicznoprawnych, kancelarii podatkowych, rachunkowych czy szeroko postrzeganego grona podmiotów gospodarczych; oferta kształcenia winna być doskonała i modyfikowana zgodnie z potrzebami zmieniających się tendencji i uwarunkowań regionalnego rynku pracy; metody dydaktyczne winny być w sposób trwały i postępujący modyfikowane oraz doskonałe; proces kształcenia ma sprzyjać promowaniu własnych, tj. wywodzących się z kręgu absolwentów kadr naukowych; proces kształcenia ma służyć budowaniu oraz pogłębianiu kultury i zasad dobrego zachowania (zarówno wśród studentów jak i pracowników Wydziału); proces kształcenia ma służyć budowaniu więzi z otoczeniem, w tym z przedsiębiorcami jak i podmiotami administracji publicznej; proces kształcenia ma służyć i umożliwiać wymianę studentów, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym; proces kształcenia winien odbywać się również w języku obcym; baza dydaktyczna winna odpowiadać wymogom stawianym przez uwarunkowania rozwoju cywilizacyjnego; studenci winni mieć dostęp do na bieżąco aktualizowanego zbioru książek, czasopism i periodyków naukowych.

W ramach struktur wewnętrznego systemu zapewniania jakości na Wydziale Prawa i Administracji działają dwie komisje, tj. Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia i Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia. Do głównych i podstawowych zadań Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia należy: analiza programów studiów, modyfikacja oferty kształcenia, rozszerzanie oferty kształcenia

na poziomie studiów wyższych, rozszerzanie oferty kształcenia o nowe kierunki studiów podyplomowych. Natomiast Wydziałowa Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia zajmuje się weryfikacją procesu jakości kształcenia (w tym w oparciu o wyniki ankietyzacji czy hospitacji zajęć), analizą wspólnie z Wydziałowym Pełnomocnikiem ds. Praktyk jak i Działem Praktyk stanu praktyk studenckich (zapotrzebowanie, nabyta wiedza i umiejętności), weryfikacją losów absolwentów, oceną rozwoju bazy dydaktycznej, a także oceną dywersyfikacji poszerzania zbioru bibliotecznego w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego.

Konsekwencją podziału zadań i celów pomiędzy komisjami ds. jakości kształcenia jest wypracowanie form współpracy zapewniających jak najlepsze osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dotychczas formy współpracy opierały się przede wszystkim o wymianę informacji i wspólne posiedzenia komisji lub przedstawicieli komisji. Ponadto zachowywana była odpowiednia kolejność wykonywanych prac w ramach komisji oraz sporządzania i udostępniania sprawozdań. Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia po opracowaniu projektu sprawozdania przesyłała go Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia. W przeważającej części prace Komisji ds. Oceny są konsekwencją prac Komisji ds. Doskonalenia. Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia ma charakter diagnosty/audytora wewnętrznego, natomiast Komisja ds. Doskonalenia – wypracowuje nowe rozwiązania.

6.1.1.

Efekty kształcenia projektuje się głównie w oparciu o badanie opinii pracodawców.. Opiniowanie przez pracodawców programów kształcenia, w tym zakładanych efektów kształcenia i metod ich weryfikowania, szczególnie dotyczących kształcenia praktycznego, odbywa się w ramach funkcjonującej na Wydziale Rady Programowej ds. Doskonalenia Treści Programu Nauczania WPiA UO. W jej skład wchodzi przedstawiciele samorządów prawniczych oraz samorządu gospodarczego, a przewodniczy Prodziekan WPiA UO ds. Kształcenia i Studentów. Zadaniem Rady Programowej jest wsparcie Władz Wydziału w doskonaleniu prowadzonych studiów tak, aby były dostosowane do potrzeb praktyki. Istotnym elementem współpracy Wydziału z otoczeniem zewnętrznym jest także to, że część kadry kierunku *prawo* stanowią praktycy z doświadczeniem prawniczym i administracyjnym, w tym także osoby czynne zawodowo na terenie województwa opolskiego. Ponadto w ramach procesu kształcenia prowadzone są konsultacje z przedstawicielami Samorządu Studenckiego dotyczące programów studiów, wymogów dydaktycznych, udoskonalenia metod dydaktycznych czy modyfikacji oferty wykładów monograficznych. Dodatkowo, przedstawiciele Samorządu Studenckiego dokonują badania i ankietyzacji studiujących pod kątem satysfakcji studiowania, celowości wyboru kierunku studiów, oferty kształcenia, oferty ogólnouczelnianej, a także jakości kształcenia (w tym poziomu przekazywanej wiedzy, aktualności, stosowania środków audiowizualnych podczas zajęć).

Przedstawiciele studentów zostali powołani do Wydziałowej Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. Ich udział nie został natomiast przewidziany w Wydziałowej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia, co ZO ocenia negatywnie, ponieważ udział studentów powinien być zapewniony również przy ocenie wprowadzonych rozwiązań i ich dalszej ewaluacji.

Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia zatwierdza projekty programów kształcenia oraz propozycje zmian, które wypracowywane są przez Radę Programową

powołaną przez Dziekana. Przedstawiciele studentów biorą udział w przygotowaniu projektu programów kształcenia już na etapie prac koncepcyjnych. Zgłaszają oni postulaty dotyczące kształcenia na ocenianym kierunku studiów, np. wprowadzenie obligatoryjnego zaliczenia z przedmiotu prowadzonego w języku obcym czy potrzeba modyfikacji treści kształcenia kursu informatyka poprzez ukierunkowanie go na obsługę programów prawniczych. Samorząd Studencki przedstawił swoją pisemną opinię dotyczącą programu kształcenia, w całości aprobowaną przedstawiony projekt. W uzasadnieniu znalazło się szczegółowe uzasadnienie wprowadzanych zmian, co świadczy o rzeczywistym zaangażowaniu przedstawicieli studentów w projektowanie programu kształcenia. Warto również zwrócić uwagę na powołany *ad hoc* Zespół ds. Nowych Metod Kształcenia, w którego pracach biorą udział przedstawiciele studentów, a który ma za zadanie analizę i wdrażanie nowych metod kształcenia na studiach prawniczych.

6.1.2.

W ramach monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia, WSZJK poddaje weryfikacji wszystkie kategorie efektów kształcenia, tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje. Zgodnie z przyjętymi procedurami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, w procesie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia uczestniczą: koordynator przedmiotu, metodyk, prodziekan oraz Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. W wyniku analizy wyników sesji, koordynatorzy przedmiotów we współpracy z metodykiem i menedżerem dokonują ewaluacji i modyfikacji programów oraz metod kształcenia. Raporty z wyników egzaminu semestralnego przygotowywane są na podstawie danych przekazywanych przez koordynatora. Raporty te gromadzi i analizuje prodziekan. Wnioski z raportów są podstawą zmian odnoszących się do kształtu i zasad funkcjonowania egzaminu semestralnego. Prodziekan monitoruje jakość prac dyplomowych przy wykorzystaniu efektów prac Komisji ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. Monitorowanie stopnia osiągnięcia efektów kształcenia opiera się także na analizie prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów. Wyciągnięte wnioski stanowią podstawę do opracowania rekomendacji służących doskonaleniu programu kształcenia i wprowadzania modyfikacji w zakresie efektów kształcenia oraz sposobów ich realizacji i weryfikacji. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest także monitorowany poprzez analizowanie osiągnięć kół naukowych działających na Wydziale i nagradzanie tych, które działają najbardziej aktywnie. Inną formą monitorowania wykorzystywaną przez WSZJK, jest badanie losów absolwentów poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z zakresu uzyskanej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i ich przydatności na rynku pracy. W procesie analizy stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia nie przewidziano uczestnictwa przedstawicieli studentów, którzy w sposób bezpośredni lub pośredni (np. za pośrednictwem Samorządu Studentów) mogliby wyrażać swoją opinię w tym zakresie.

6.1.3.

Jednym z elementów stosowanego WSZJK jest weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Powyższe reguluje procedura weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz oceniania studentów. Procedura obejmuje wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne. Weryfikacji

poddane zostają wszystkie kategorie efektów kształcenia, tj. wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Podmiotami odpowiedzialnymi za prawidłowe stosowanie wymienionej wyżej procedury są Wydziałowa Komisja ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz Prodzikan ds. Kształcenia i Dydaktyki. Jak poinformowano ZO na spotkaniu z Wydziałową Komisją ds. Oceny Jakości Kształcenia, przeprowadzana jest także analiza zgodności zagadnień egzaminacyjnych z efektami kształcenia dla danego przedmiotu. Analiza ta podzielona jest na dwie części. W pierwszej znajdują się informacje podstawowe, takie jak nazwa Wydziału, kierunek, rok akademicki, semestr, nazwa przedmiotu, wymiar godzin oraz imię i nazwisko egzaminatora. W drugiej części znajdują się analizowane elementy z zakresu wiedzy, umiejętności, oraz kompetencji społecznych uwzględniając: w jakim stopniu dobór zagadnień egzaminacyjnych jest adekwatny do przedmiotowych efektów kształcenia? jaka jest proporcja zagadnień egzaminacyjnych do przedmiotowych efektów kształcenia?). Punktacja przyznawana jest od 1 do 4 gdzie:

- a. 1 – niezgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia
- b. 2 – w niskim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia
- c. 3 – w wysokim stopniu zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia
- d. 4 – w pełni zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia.

Studenci mają możliwość oceny przyjętych zasad oceniania w kwestionariuszu oceny zajęć przeprowadzanej po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, jednak tylko w ramach swobodnego komentarza, ponieważ kwestionariusz nie zawiera odpowiedniego pytania w tym zakresie. Swoje uwagi w przedmiocie zasad oceniania studenci mogą natomiast zgłaszać na bieżąco do Dziekana Wydziału za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest także system weryfikacji prac dyplomowych po kątem zapobiegania plagiatom oraz ich wykrywania. Studenci obecni na spotkaniu z ZO byli świadomi wprowadzonych przez Uczelnię zasad przeciwdziałania plagiatom.

6.1.4.

Zasady, warunki oraz tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, określone zostały uchwałą nr 117/2012-2016 Senatu Uniwersytetu Opolskiego z dnia 24 maja 2015 r. w sprawie wyrażenia zgody na zatwierdzenie regulaminu potwierdzania efektów uczenia się nabytych poza edukacją formalną. Mimo, że Wydział Prawa i Administracji UO spełnia warunki do prowadzenia na kierunku *prawo* rekrutacji w trybie PEU, dotychczas żaden kandydat nie wystąpił z wnioskiem o potwierdzenie efektów uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. Powyższa procedura została objęta nadzorem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.

6.1.5.

Monitorowanie zawodowych karier absolwentów odbywa się zgodnie z procedurą, której celem jest monitorowanie karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Opolskiego oraz opracowywanie raportów z badań dotyczących sytuacji absolwentów na rynku pracy i informowanie władz rektorskich i dziekańskich o wynikach badań oraz formułowanie rekomendacji z nimi związanych. Jednostką, która stosuje wymienioną wyżej procedurę jest Akademickie Centrum Karier oraz Prorektor ds. Kształcenia i Studentów. Badanie przeprowadzane jest cyklicznie w 4 etapach. Etap I przeprowadzany od czerwca do końca

września stanowi zebranie danych oraz oświadczeń o zgodzie na udział w badaniu absolwentów w momencie lub nie wcześniej niż miesiąc przed ukończeniem studiów. Zebranie danych przeprowadzają wydziały Uczelni, następnie dane są przekazywane do ACK Uniwersytetu Opolskiego. ACK UO w październiku rozsyła elektroniczną wersję ankiety do absolwentów Uczelni, przeprowadza wersję telefoniczną ankiety, archiwizuje zwrócone ankiety, dokonuje analizy danych. Etap ten kończy się sporządzeniem pierwszej części raportu (listopad – styczeń). Etap II przeprowadzony jest w rok po ukończeniu przez absolwentów studiów. Akademickie Centrum Karier przesyła absolwentom drugą ankietę, przeprowadza wersję telefoniczną ankiety, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych. Opracowuje drugą część raportu po konsultacji merytorycznej. Etap III przeprowadzony jest w trzy lata po ukończeniu przez absolwentów studiów. Akademickie Centrum Karier przesyła absolwentom trzecią ankietę, przeprowadza wersję telefoniczną ankiety, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych. Opracowuje trzecią część raportu po konsultacji merytorycznej. Etap IV przeprowadzany jest w pięć lat po ukończeniu przez absolwentów studiów. Akademickie Centrum Karier przesyła absolwentom czwartą ankietę, przeprowadza wersję telefoniczną ankiety, archiwizuje zwrócone ankiety i dokonuje analizy danych. Opracowuje ostateczny raport po konsultacji merytorycznej. Wybrane wyniki raportu przedstawiane są dziekanom wydziałów Uczelni a także właściwym organom Województwa Opolskiego i Miasta Opola. Informacja o wynikach badań podlega opublikowaniu także na stronie internetowej Uczelni. Jak poinformowano w trakcie spotkania ZO z Akademickim Centrum Karier, prowadzenie badań losów zawodowych absolwentów pozwala Uczelni dysponować wiedzą na temat jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach, przygotowania absolwentów do podjęcia pracy, oczekiwań co do przyszłej pracy zawodowej, czy sytuacji na rynku pracy. Na Wydziale Prawa i Administracji źródłem informacji o absolwentach są także wyniki egzaminów wstępnych na aplikacje prawnicze udostępniane przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz wyniki badań ogólnopolskiego systemu monitorowania ekonomicznych losów absolwentów (ELA) wdrożonego w roku 2016 przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Informacje te uzupełniają badania losów absolwentów prowadzone przez Akademickie Centrum Karier UO. Ze względu na to, że ankietyzacja spotyka się z umiarkowanym odzewem ze strony absolwentów, ważnym źródłem informacji o ich losach zawodowych jest informacja zwrotna uzyskiwana od samorządów zawodowych, pracodawców, a także samych absolwentów utrzymujących kontakty z Wydziałem lub z opiekunami prac magisterskich. Pośrednim źródłem informacji, zwłaszcza o absolwentach czynnych w środowisku międzynarodowym, są dane zamieszczane przez nich na portalu społecznościowym dla profesjonalistów LinkedIn. Jak poinformowano ZO, badania ankietowe oraz badania ELA jedynie w niewielkim stopniu pozwalają ocenić przydatność absolwentów na rynku pracy. Ich analiza prowadzi do wniosku, że w zakresie objętym tymi badaniami o szansach na rynku pracy decydują w znacznej mierze czynniki zewnętrzne, związane z sytuacją ekonomiczną regionu. Dane te pozwalają jednak ustalić, jaką pracę wykonują absolwenci i gdzie się osiedlają. Najcenniejszym źródłem informacji o losach życiowych absolwentów jest informacja zwrotna od nich samych oraz od ich pracodawców. Na podstawie feedback'u z tych źródeł zidentyfikowano najważniejsze elementy procesu kształcenia wymagające uwagi. Są nimi niektóre kompetencje miękkie, zwłaszcza umiejętność przygotowania improwizowanej

wypowiedzi pisemnej i ustnej, myślenie systemowe oraz umiejętność zrozumienia i korzystania z informacji pochodzących od przedstawicieli innych gałęzi wiedzy (księgowych, informatyków, menedżerów). Narzędziem pozwalającym na poprawę kompetencji studentów we wskazanym wyżej zakresie są wprowadzone do programu studiów kursy ogólnouczelniane, odnośnie których Wydział Prawa i Administracji czyni starania, by obejmowały wiedzę i umiejętności pozaprawne przydatne absolwentowi kierunku *prawo*.

6.1.6.

Na kierunku *prawo* dokonywana jest systematyczna ocena jakości kształcenia prowadzonych zajęć. Ocena ta odbywa się na podstawie Procedury SDJK-O-U8. Celem i przedmiotem procedury oceny nauczycieli akademickich jest ustalenie stopnia wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków, o których mowa w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i w Statucie Uniwersytetu Opolskiego, oraz uzyskanie informacji o sposobie prowadzenia zajęć dydaktycznych, stosowanych metodach nauczania i sposobie przekazywania wiedzy. Procedura swoim zakresem obejmuje wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia na kierunku *prawo*. Jednostką odpowiedzialną za merytoryczne planowanie i organizowanie wyżej wymienionych badań ankietowych jest Zakład Analizy Ankiet Ewaluacyjnych, który funkcjonuje w strukturze Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Ponadto za monitorowanie przebiegu badania wśród studentów odpowiedzialny jest Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów. Zakład Analizy Ankiet Ewaluacyjnych przesyła druki ankiet do Dziekana. Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów ustala harmonogram badań ankietowych. Stosowany w badaniach sondażowych kwestionariusz ankiety dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zawiera oprócz instrukcji sposobu udzielania odpowiedzi, 12 pytań dotyczących sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych, tj. wykładu, ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium oraz seminarium. Pytania ankiety zawierają między innymi następujące aspekty procesu dydaktycznego: organizację zajęć, aktywizowanie i usamodzielnianie studentów, komunikatywność przekazu, dyscyplinę prowadzenia zajęć, a także ustosunkowanie się pracowników prowadzących zajęcia do studentów (dostępność, życzliwość, obiektywność oceniania). Ankietowani studenci wybierają oceny z 5-stopniowej skali, która wyraża się następująco: w bardzo małym stopniu; w małym stopniu; średnio; w dużym stopniu; w bardzo dużym stopniu. W kwestionariuszu ankiety jest także osobne miejsce na ewentualne uwagi i komentarze nie mieszczące się w zakresie postawionych pytań, jak również średnią ocen uzyskaną przez studenta z ostatniej sesji, liczbę zajęć opuszczonych przez niego oraz liczbę nie odbytych zajęć dydaktycznych przez pracownika. Ankieta jest przeprowadzana po każdym zakończonym semestrze zajęć dydaktycznych. Przedmiotem badań ankietowych są wszystkie formy zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Ocenie podlega każdy pracownik naukowo-dydaktyczny (bez względu na stopień czy tytuł i pełnioną funkcję), który zakończył przedmiot nauczania w danym semestrze roku akademickiego. Kwestionariusze ankiet wypełniane są przez studentów anonimowo. Nadzór nad wypełnianiem ankiet przez studentów sprawuje Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów lub pracownik naukowo-dydaktyczny ewentualnie administracyjny wyznaczony przez Dziekana. Wypełnione przez studentów ankiety przesyłane są do Zakładu Analizy Ankiet Ewaluacyjnych. Wypełnione przez studentów

kwestionariusze ankiet, jako poufne informacje, gromadzone są przez pracownika Zakładu Analizy Ankiet Ewaluacyjnych. Pracownik Zakładu wprowadza uzyskane dane do programu komputerowego „Ankieta”. Zbiorcze statystyczne wyniki badań ankietowych otrzymuje Dziekan. Zestawienie globalne otrzymuje Uczelniana Komisja ds. Oceny Jakości Kształcenia, Prorektor ds. Kształcenia i Studentów oraz do wglądu Przewodniczący Samorządu Studenckiego. Raporty z analizy przeprowadzonych badań są przekazywane w dwóch turach: za semestr zimowy do końca czerwca, za semestr letni do końca stycznia, po uprzednim zatwierdzeniu przez dyrektora Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Wypełnione ankiety są porządkowane i przechowywane przez okres 5 lat w archiwum Zakładu Analizy Ankiet Ewaluacyjnych, a następnie komisyjnie niszczone. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów przeprowadzana jest w formie ankiety papierowej. Zgodnie z procedurą zawartą w Uczelnianej Księdze Jakości Kształcenia, studenci mają możliwość oceny wszystkich zajęć, w których brali udział w danym semestrze. Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili, że nie otrzymują informacji zwrotnej z przeprowadzonego badania i przez to nie widzą potrzeby wypełniania ankiet. Do tej pory również Samorząd Studencki nie wnioskował o możliwość zapoznania się wynikami oceny zajęć dydaktycznych.

6.1.7.

Arkusze ocen pracowniczych stanowią informację na temat działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej nauczyciela akademickiego a także zawiera informacje o relacjach pomiędzy współpracownikami oraz odbiorem nauczycieli przez studentów. Arkusz składa się z trzech części prezentujących informacje o działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Ocena ma charakter punktowy i opisowy. Wyniki ocen przedstawiane są osobie ocenianej. Od każdej oceny przysługuje prawo odwołania się do Rady Wydziału lub do Senatu w ciągu miesiąca od dnia przekazania opinii ocenianemu. Procedura oceny ma na celu przede wszystkim stymulację rozwoju nauczyciela akademickiego. Stanowi syntetyczny zestaw informacji będący podstawą podziału obowiązków, przyporządkowania do konkretnych przedsięwzięć, nagradzania oraz dyscyplinowania pracowników. Ma również bezpośredni wpływ na zatrudnianie oraz awansowanie pracowników. Ponadto wyniki oceny pracowniczej przekładają się również na informacje o potencjalnych możliwościach nauczyciela, jak również stanowią trwałą dokumentację zdarzeń i osiągnięć świadczących o wartości jego pracy.

6.1.8.

Ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów, jest dokonywana na podstawie procedury, za przeprowadzenie której odpowiedzialny jest Zakład Analizy Ankiet Ewaluacyjnych istniejący w strukturze Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego oraz Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów. Jak wynika z przeprowadzonej przez ZO rozmowy z Władzami Wydziału, Zakład Analizy Ankiet Ewaluacyjnych przesyła druki ankiet do Dziekana. Następnie Prodziekan ds. Kształcenia i Studentów ustala harmonogram badań ankietowych. Ankieta jest przeprowadzana raz w danym roku akademickim. Przedmiotem badań ankietowych są wszystkie formy zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Ocenie podlega baza dydaktyczna, warunki lokalowe, sposób organizacji zajęć dydaktycznych,

dostęp do zasobów bibliotecznych, możliwość rozwoju naukowego i zawodowego oraz obsługa administracyjna. Kwestionariusze ankiet wypełniane są przez pracowników naukowo-dydaktycznych anonimowo. Nadzór nad wypełnianiem ankiet przez pracowników naukowo-dydaktycznych sprawuje Dziekan lub pracownik naukowo-dydaktyczny ewentualnie administracyjny wyznaczony przez Dziekana. Wypełnione przez nauczyciela akademickiego ankiety przesyłane są do Zakładu Analizy Ankiet Ewaluacyjnych, gdzie zostają opracowane i analizowane. Zbiorcze statystyczne wyniki badań ankietowych otrzymują dziekani wydziałów i dyrektorzy poszczególnych jednostek uczestniczących w badaniach. Raporty z analizy przeprowadzonych badań są przekazywane do Uczelnianej Komisji ds. Oceny Jakości Kształcenia i Prorektorowi ds. Kształcenia i Studentów do końca danego roku akademickiego, po uprzednim zatwierdzeniu przez Dyrektora Centrum Edukacji Ustawicznej Uniwersytetu Opolskiego. Wydział systematycznie inwestuje w literaturę, informatyczne bazy prawnicze, cyfrowe biblioteki oraz materiały dydaktyczne służące zwiększaniu jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Studenci kierunku *prawo* podczas spotkania z ZO poinformowali, że mają możliwość rozwijania swoich pasji, umiejętności oraz wiedzy dzięki zapewnieniu przez Wydział Prawa i Administracji ciągle rozwijanej biblioteki i pracowni informatycznej.

6.1.9.

W ramach funkcjonowania WSZJK oceniany jest sposób gromadzenia działań dotyczących jakości kształcenia oraz jej doskonalenia. Sporządzane są roczne sprawozdania z pracy WSZJK, w których również zawarte są zalecenia/rekomendacje odnośnie narzędzi doskonalenia WSZJK. WSZJK uwzględnia także ocenę jak i przewiduje analizę wyników ankiet studenckich, jakości prac dyplomowych. Oceniany jest sposób dokumentowania prac zaliczeniowych oraz egzaminów czy sposób dokumentowania praktyk zawodowych. Pracownicy naukowci prowadzący zajęcia na Wydziale są zobowiązani do przechowywania prac etapowych i końcowych w swoich gabinetach. Po upływie wymaganego okresu przechowywane prace studentów są niszczone według zasad przyjętych w archiwizacji. Prowadzący przedmiot ma także obowiązek wpisania oceny do elektronicznego protokołu zaliczeniowego zgodnie z procedurą wprowadzania ocen do e-dziekanatu (podpisane protokoły składane są do Dziekanatu). Uczelnia przechodzi stopniowo na przyjazny dla środowiska system przechowywania dokumentacji w chmurze i następuje stopniowa migracja dokumentów do systemu elektronicznego. Chodzi tu przede wszystkim o sylabusy i prace magisterskie. System USOS zapewnia dostęp studentów do wszystkich materiałów i usprawnia także prowadzenie analiz numerycznych w zakresie realizacji efektów kształcenia.

6.1.10.

W wyniku przeprowadzonych w trakcie oceny rozmów ZO stwierdził, że zarówno studenci jak i pracownicy mają stały dostęp do programów kształcenia. Aktualne programy zawieszono na stronie internetowej Wydziału. Dodatkowo zestaw programów obejmujący kompleksowe informacje dotyczące siatki studiów, podziału przedmiotów i efektów kształcenia jest w sposób stały dostępny w pełnej w wersji papierowej (u Prodziekana ds.

Studentów i Kształcenia). Dostęp do informacji o programie studiów i procesie kształcenia jest badany poprzez: regularne, odbywające się raz w semestrze, przeglądy kompletności baz danych zawierających informacje o planach i programach studiów; kontrolę prawidłowości działania funkcji gromadzenia, udostępniania, zabezpieczania i przetwarzania danych w tym zakresie; regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty kompletności danych dotyczących programów studiów dostępnych na kontach studentów w systemie Wirtualna Uczelnia oraz regularne, odbywające się raz w semestrze, audyty jakościowe systemów.

6.2.

Na Wydziale dokonywana jest systematyczna ocena skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia. Za monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia na kierunkach prowadzonych na Wydziale, podejmowanie działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia oraz przeprowadzanie ewaluacji jakości kształcenia odpowiada przede wszystkim WZJK. Wyniki przeprowadzonej oceny skuteczności systemu zapewniania jakości kształcenia wykorzystywane są do doskonalenia tego systemu. Wyniki te są przekazywane w formie zaleceń w protokołach z posiedzeń WZJK, w tym po analizie sprawozdania rocznego z prac WZJK bądź bezpośrednio w samym sprawozdaniu.

3. Uzasadnienie

Na kierunku *prawo* funkcjonuje wydziałowy system zapewniania jakości kształcenia, który umożliwi systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia. Przy projektowaniu efektów kształcenia i dokonywaniu ich zmian na ocenianym kierunku studiów udział swój mają interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni.

Z przedstawionych materiałów wynika, że WSZJK jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie doskonalenia programu kształcenia. Ocena upowszechnienia informacji wyników monitorowania jakości procesu kształcenia jest pozytywna.

WSZJK swoimi procedurami obejmuje monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania, a także weryfikację osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Określone zostały zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Analiza przedstawionych rozwiązań organizacyjnych, powołanych struktur oraz przyjętych regulacji pozwala stwierdzić, że są one kompleksowe i efektywne. Umożliwiają one dokonanie rzetelnej oceny osiągniętych efektów kształcenia, doskonalenia programu kształcenia i metod jego realizacji.

Udział pracowników, studentów oraz interesariuszy zewnętrznych przyczynia się do budowy jakości procesu kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów, dokonywana jest systematyczna ocena jakości kształcenia prowadzonych zajęć.

WSZJK dokonuje oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, oraz środków wsparcia dla studentów i sposobu gromadzenia, analizowania oraz dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia, a także ocenia

dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

4. Zalecenia

- 1) Uzupełnienie ankiety ewaluacji zajęć o pytanie dotyczące oceny przyjętych zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.
- 2) Kontynuacja programu monitorowania losów zawodowych absolwentów w ramach Wydziału.
- 3) Wprowadzenie kompleksowych mechanizmów umożliwiających studentom monitorowanie zasobów materialnych oraz środków wsparcia.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Po analizie dokumentacji przedstawionej w trakcie oceny programowej na kierunku *prawo* prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Opolskiego, a także po przeprowadzeniu szeregu rozmów, ZO zgadza się z przedstawioną przez Władze Wydziału analizą SWOT, zawartą w przedłożonym Raporcie samooceny dotyczącym wymienionego wyżej kierunku studiów.

Dobre praktyki

Brak